

ԱՆԻ

961-1045

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՅՐԱՔԱՆԱԲ

ՀԱՄԱԼԻՏԱՐԱՆ

ANI

961-1045

THE CAPITAL OF ARMENIA

ENCYCLOPEDIA

Հայերեն English Türkçe
Français Русский

WFC
WESTFILMCORP

www.naregatsi.org

WESTFILMCORP

PROJECT BY
TIRAN KARAPETYAN AND TIGRAN NAZARYAN

PHOTOS BY
RESEARCH ON ARMENIAN
ARCHITECTURE ORGANIZATION RAA

SUPPORT BY
TRANSCENDUNIVERSE

NAREGATSI ART INSTITUTE

© 2010 Copyright by WESTFILMCORP WFC. All rights reserved.
Tiran Karapetyan and Tigran Nazaryan

www.naregatsi.org

ԱՆԻ
961-1045
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ

Քաղաքի Պատմություն

Անիի ավերակները գտնվում են Մեծ Հայքի Այրարատ նահանգի Շիրակ գավառում (Ներկայիս Թուրքիայի Կարսի նահանգ)՝ Գյումրի քաղաքից 30 կմ հարավ-արևմուտք՝ Ախուրյան գետի աջ ափին: Եռանկյունաձև հրվանդանի վրա տարածված քաղաքատեղին զբաղեցնում է հզածորով, Ծաղկոցաձորով և Գայլաձորով առանձնացած շուրջ 150 հա մակերես և ունի ծովի մակերևույթից 1500 մ բարձրություն:

Հնագույն ժամանակներից Անիի տեղում եղել է բնակավայր, իսկ մերձակայքում՝ Ք.ա. VIII-VII դարերի դամբարանադաշտ: Հայ մատենագրության մեջ Անին՝ իբրև անմատույց ամրոց, առաջին անգամ հիշատակում են V դարի պատմիչներ Եղիշեն և Ղազար Փարպեցին: Այն պատկանել է Շիրակի և Արշարունիքի տեր Կամսարական իշխաններին:

Հայտնի է, որ VIII դարի 80-ական թվականներին Հայաստանի իշխան Աշոտ Բագրատունի Մսակերը Կամսարականներից գնում է Արշարունիքի և Շիրակի գավառներն Անի ամրոցի հետ և միացնում իր տիրույթներին: IX դարի վերջերին Անին արդեն գյուղաքաղաք էր:

961 թ. Բագրատունիներն իրենց արքունիքը Կարսից փոխադրում են Անի և հռչակում մայրաքաղաք:

Պաշտպանական Կառույցներ

Վիմափոր Հուշարձաններ

Հայտնի է, որ Նախնադարյան ժամանակներում մարդկանց առաջին կացարանները սովորաբար քարայրերն էին: Հետագայում, հատկապես լեռնային երկրներում, արդեն քաղաքակրթված մարդը, այնուամենայնիվ, լիովին չի հրաժարվում քարանձավներից՝ անհրաժեշտության դեպքում դրանք հարմարեցնելով նոր պայմաններին, օգտագործում է զանազան նպատակներով՝ իբրև բնակարան, ապաստարան, թաքստոց և այլն: Հարյուրավոր այդպիսի քարանձավ-տներ կային Անի մայրաքաղաքի տարածքը երեք կողմից շրջափակող զառիվեր ձորերի կողերին, որոնք չնայած ցրված էին տարբեր տեղերում, բայց իրենց բնույթով իրար նման էին, և պայմանականորեն բոլորը կարելի է խմբավորել մի քաղաքամասի տակ՝ այն կոչելով Քարանձավային կամ Այրային Անի, ինչպես գործածել են Անին ուսումնասիրողներից շատերը: Դրանք, բնակարաններից բացի, ունեին եկեղեցիներ, խանութներ, ծիթհանքեր ու ջրաղացներ, գերեզմանոցներ և այլն՝ կազմելով մի ամբողջ քաղաքավան, որ գոյություն ուներ տակավին Բագրատունիների թագավորության շրջանում:

Աշխարհիկ Հուշարձաններ

Անիի քաղաքաշինական բնութագիրը զգալի չափով լրացնում են աշխարհիկ ճարտարապետության հուշարձանները, պալատները, բնակելի տները, հյուրանոցները, քարավանատները, վաճառատները, կրպակները, արտադրական ու պահեստային շինությունները: Պաշտպանական կառույցների և եկեղեցական շենքերի հետ միասին, նրանք լրացնում են միջնադարյան քաղաքի ճարտարապետական ինքնատիպ դեմքը:

Պաշտամունքային Հուշարձաններ

ANI
961-1045
THE CAPITAL OF ARMENIA

History of the City

The ruins of Ani are located on the right bank of the river Akhurian, 30 kilometres south-west of Gyumri City, in Shirak District of Ayrarat Province, Armenia Maior (Kars Province of present-day Turkey). The city site that extends on a triangular promontory occupies an area of about 150 hectares—divided into several parts by gorges named Igadzor, Tzaghkotsadzor and Gaylidzor—and lies at an altitude of 1,500 metres above sea level.

From times immemorial, the present-day city site of Ani used to represent an inhabited locality with a field of tumuli (8th to 7th cents. B. C.) in its vicinity.

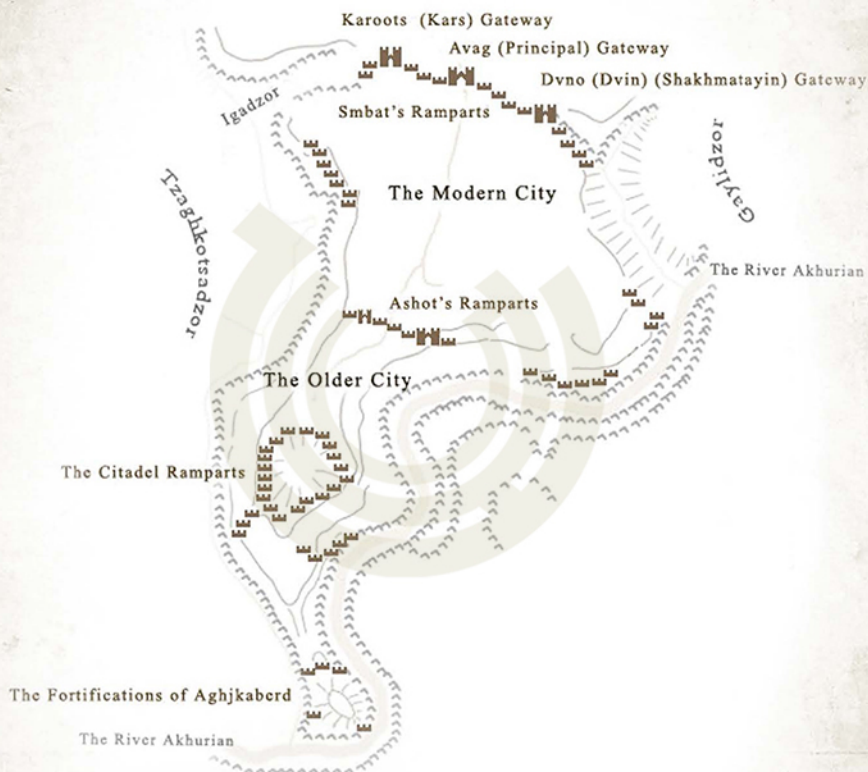
The first Armenian historiographers to make reference to Ani as an impregnable castle belonging to the princes Kamsarakan—the lords of Shirak and Arsharunik—are Yeghishe and Ghazar Parpetsy (5th century).

In the '80s of the 8th century, Prince of Armenia Ashot Bagratuny Msaker (the Meat Eater) purchased the Districts of Shirak and Arsharunik together with the castle of Ani from the Kamsarakans' family and made them part of his domains. By the late 9th century, Ani had already grown to a village town.

In 961 the Bagratunies moved the court from Kars to Ani and declared it capital city of the kingdom.

Defensive Installations

Cut-in-Rock Monuments

As is known, primeval people dwelled in caverns. Later the civilised human race did not abandon their cave abodes entirely, but adapted them to their new conditions of living and started using them for various purposes—as dwellings, refuges, hiding-places, etc. The perpendicular slopes of the ravines enclosing the territory of Ani from three sides bore hundreds of such cave dwellings which shared similar features despite their being scattered here and there. Many researchers who conducted studies in Ani conventionally group these abodes under the name of Karandzavayin (Ayrayin) Ani, i.e. Cave City of Ani. In addition to places of living, these caverns also included churches, shops, oil presses, mills, cemeteries, etc., thus forming an entire township that existed as early as the Bagratids' days.

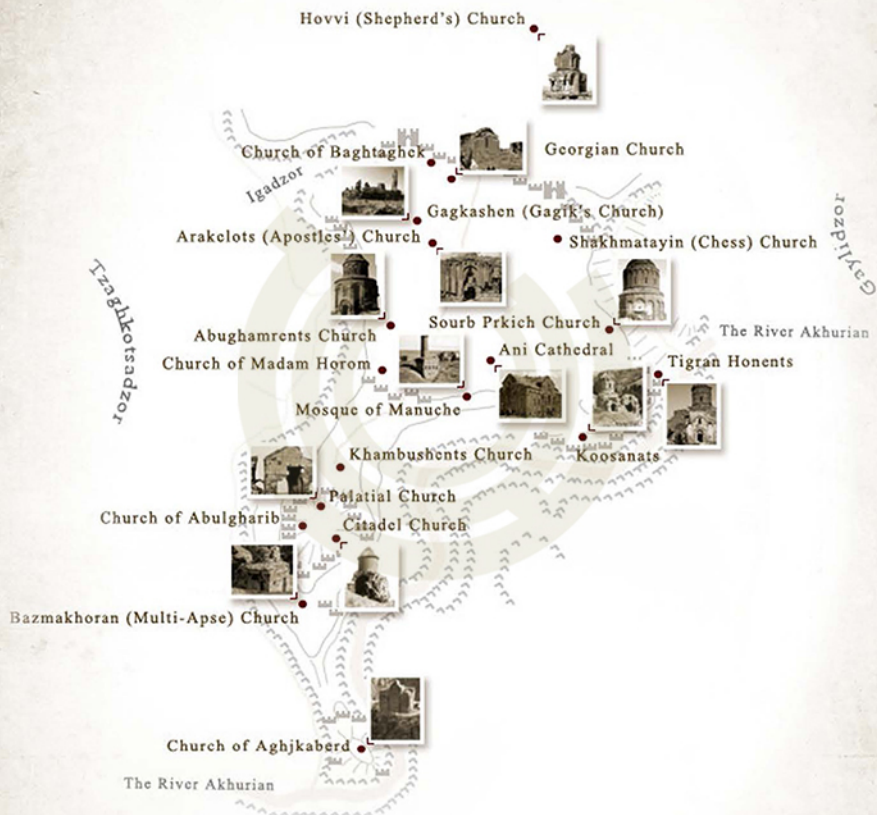

Secular Monuments

Urban-planning in Ani is considerably enriched thanks to the monuments of secular architecture such as palaces, houses, guest-chambers, caravanserais, commercial houses, booths, production buildings, etc. Together with the defensive installations and churches, they accomplish the peculiar architectural image of the medieval city.

Religious Monuments

ANI
961-1045
CAPITALE DE L'ARMENIE

Histoire de la Ville

Les ruines d'Ani se trouvent dans la région Chirak de la province Aïrarat de la Grande Arménie (province de Kars de la Turquie actuelle), à 30 km au sud-ouest de la ville de Guïoumri, sur la rive droite du fleuve Akhourian. Le site de la ville qui s'étend sur un cap triangulaire, occupe une superficie d'environ 150 ha, isolée par Igadzor, Tsaghkotsadzor et Gaïlidzor, et a 1500 m d'altitude.

Depuis les temps anciens, il y a eu une location sur l'emplacement d'Ani, et aux environs, un champ sépulcral des VIII-VII ss. d'avant J. C.

Dans l'historiographie arménienne, Ani, comme forteresse inaccessible, a été attesté par les historiens Eghiché et Khazar Parpetsi. Il a appartenu aux princes Kamsarakan, souverains de Chirak et Archarounik.

Il est connu que dans les années 80 du VII s., le prince d'Arménie Achot Bagratouni Msaker (mangeur de viande) achète aux Kamsarakan les régions de Chirak et Archarounik avec la forteresse Ani et les ajoute à ses possessions. A la fin du IX Ani était déjà un bourg.

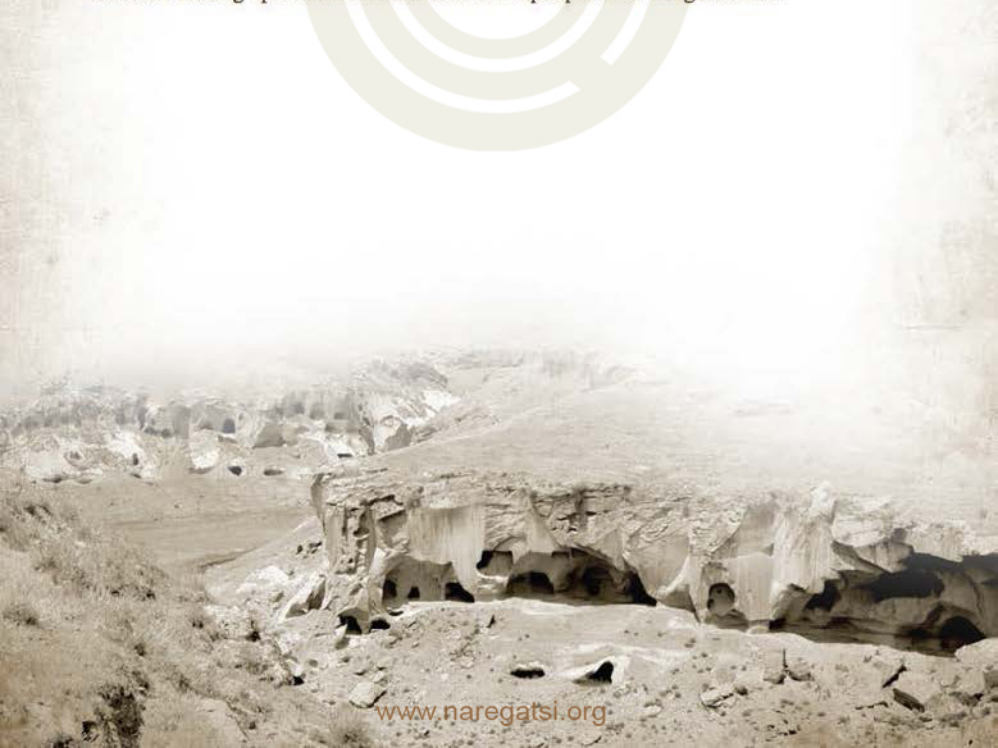
En 961 les Bagratides transfèrent leur cour De Kars à Ani et le déclarent capitale.

Ouvrages Défensifs

Monuments Troglodytiques

Il est connu que d'ordinaire c'étaient les grottes qui servaient de logement pour l'homme primitif. Plus tard, surtout dans les pays montagneux, l'homme déjà civilisé ne renonce pas complètement aux grottes et, les adaptant en cas de nécessité aux nouvelles conditions, utilise dans de différents buts, comme logement, refuge, cachette etc. Sur les côtes abruptes des ravins entourant de trois côtés le territoire de la capitale Ani, il y avait des centaines de tels logements-grottes, qui, malgré qu'ils fussent dispersés à des endroits différents, avaient les mêmes caractères, donc on peut grouper conditionnellement tout en un quartier et le nommer Ani Troglodytique, comme le font beaucoup de chercheurs d'Ani. Sauf aux logis, ces grottes avaient des églises, des magasins, des pressoirs à huile et des moulins, des cimetières etc. constituant tout un bourg qui existait encore à l'époque des Bagratides.

Monuments Publics

Le caractère de la construction urbaine d'Ani se complète considérablement par les monuments publics et les palais, les maisons d'habitation, les hôtelleries, les maisons de commerce et les échoppes, les locaux industriels et d'entrepôt et les constructions architecturales. Avec les ouvrages défensifs et les édifices religieux, ils complètent l'image originale d'architecture de la ville médiévale.

Monuments Religieux

ANİ
961-1045
ERMENİSTAN'IN BAŞKENTİ

Şehrin Tarihçesi

Ani harabeleri Büyük Hayk'ın, Ayrarad İli'nin, Şirag İlçesi'nde bulunan; Gyumri Şehri'nden 30 km. güneybatıda, Akhuryan Nehri'nin sağ tarafında bulunuyor (Türkiye'nin Kars ili). İğadzor, Dzağgotsadzor ve Gaylidzor Vadileri ile sınırlanan; üçgen 'eklinde bir platoda kurulan Ani 'ehir denizden 1500 m. yükseklikte bulunmakta ve 150 hektarlık bir alani kapsamakta. Şehrin bulunduğu yer tarih öncesi dönemden beri yerle'im alaniydi. Çevresinde ise M.Ö. 8-7. asırlarla tarihlenen mezarlık bulunuyordu. Şehrin adı en erken 5. asırda, Ermeni tarihçiler Yeğî'e ve Ğazar Parbetsi tarafından şula'ılmayan kale| olarak anılmakta.

Kale o dönemde Şirag ve Ar'arunik ilçelerinin sahipleri olan; Gamsaragan beylerine aitti. 8. asrin seksenli yıllarında Ermenistan prensi A'od Bagraduni Msager, Gamsaragan'lilardan Ar'arunik ve Şirag İlçeleri'ni Ani Kalesi ile birlikte satın aladı ve kendi topraklarına kattı. 9. asrin sonlarnıda Ani zaten bir kasaba idi.

Bagraduniler, 961 yılında karargâhlarını Garstan Ani'ye ta'iyarak; Ani'yi ba'kent ilan ediyorlar.

Savunma Yapıları

Kayadan Oyma Yapılar

Bilindiği gibi insanoğlunun barınak olarak seçtiği ilk yer mağaralardı. Zamanla İnsanın ya'ama 'ekli geli'erek değ'i'ti. Fakat insan (özellikle dağlık ülkelerde) mağaralardan vaz geçmedi ve gerektiği taktirde onlari yeni ko'ullara uygun hale getirerek; farklı amaçlar (barınma, saklanma) için kullandı.

Ani'yi, üç taraftan ku'atan vadilerde, yüzlerce kayadan oyma yapılar bulunur. Bu yapılar farklı vadilerde bulunmalarına rağmen; özellikleriyle birbirlerine benzer. Buna dayanarak bilim adamların çoğu; bunlari tek bir 'ehir olarak kabul etmi'ler ve buna Ayrayın Ani (Kayadan Ani) adini vermi'lar. Bagraduni Krallığının döneminden beri varlığını sürdüren bu 'ehirde; evler, kiliseler, dükkanlar, su değirmenleri, yağ i'likleri, mezarlıklar bulunur.

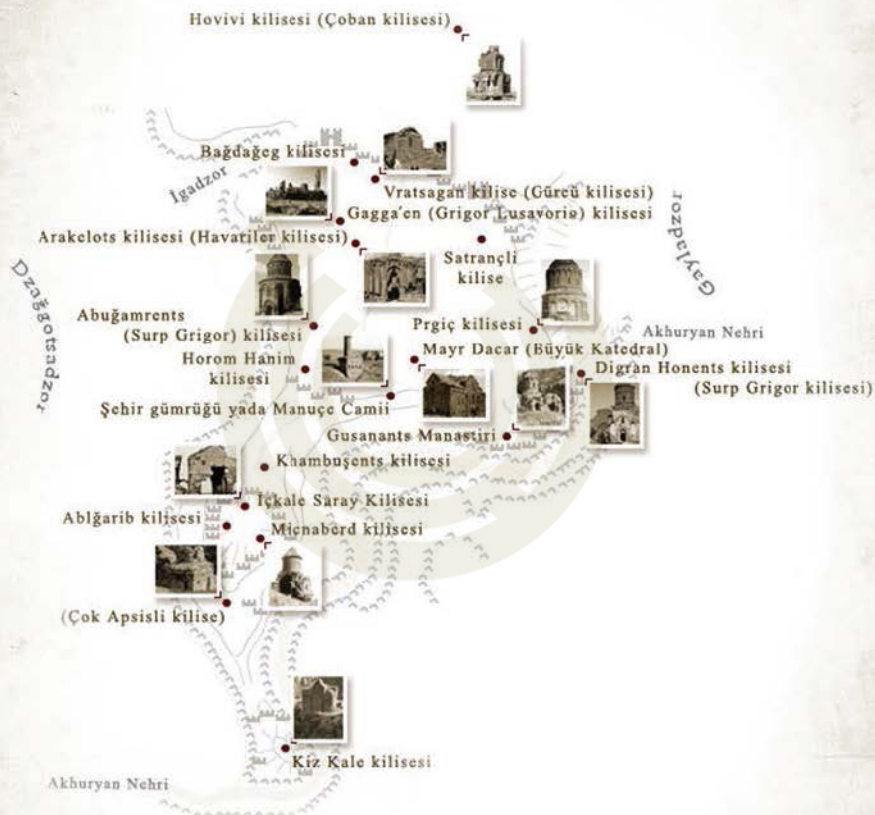

Sosyal Binalar

Ani'de bulunan sosyal yapılar saraylardan, evlerden, kervansaraylardan, dükkanlardan, üretim binalarından olu'makta. Bu yapılar, Savunma ve Dini yapılarla birlikte Orta Çağ 'ehir planlamasının en iyi örneklerinden birini olu'turmakta.

Dini Yapılar

АНИ
961-1045
СТОЛИЦА АРМЕНИИ

История Города

Развалины Ани находятся в провинции Ширак губернии Айратат Большого Айка (ныне - провинция Карс Турции), в 30-и км на юго-запад от города Гюмри, на берегу реки Ахурян. Городище, расположенное на мысе, имеющем форму треугольника, занимает пространство приблизительно в 150 га, ограниченного Игадзором, Цахкоцадзором и Гайладзором, и находится на высоте 1500 м над уровнем моря.

С древнейших времен на месте Ани было поселение, а в окрестностях были усыпальницы VIII-VII вв. до н.э. В армянских летописных источниках Ани, как недоступную крепость, впервые упоминают историографы V века Егише и Газар Парпеци. Ани принадлежал властителям Ширака и Аршаруника - князьям Каисаракан.

Известно, что в 80-ых годах VIII века князь Армянский Ашот Багратуни Мсакер покупает у Каисараканов провинции Аршаруник и Ширак вместе с крепостью Ани и присоединяет их к своим владениям. В конце IX века Ани уже представляет собой поселение городского типа.

В 961 году князья Багратуни переносят свой двор из Карса в Ани и провозглашают его столицей.

Оборонительные Сооружения

Скальные Памятники

Известно, что первыми жилищами людей в доисторические времена являлись, обычно, пещеры. Впоследствии, особенно в горных странах, уже оцивилизованный человек все же не отказывается полностью от пещер, приспособлявая их в случае нужды под новые требования, использует их в различном качестве: как жилище, убежище, укрытие и т.д. Сотни таких пещер-жилищ были на крутых склонах ущелий, с трех сторон ограждающих территорию столицы - Ани, и хотя они были рассыпаны по разным местам, но по своей сути были схожи, и их всех условно можно сгруппировать, как часть города, назвав ее Пещерный или Гrotовый Ани, каковое название употребляли многие из изучавших Ани. В них, помимо квартир, были церкви, магазины, маслобойни и мельницы, кладбища и т.д., образуя целостный город, который существовал еще в период правления Багратуни.

Светские Памятники

Градостроительный образ Ани в значительной степени дополняют памятники светской архитектуры и дворцы, жилые дома, гостиницы, постоянные дворы, торговые дома и ларьки, производственные и складские сооружения, архитектурные сооружения. Наряду с оборонительными сооружениями и церквами, они дополняют самобытный архитектурный облик средневекового города.

Культовые Памятники

WESTFILMCORP

www.westfilmcorp.com

Email: wfc@westfilmcorp.com

Tel: +374 55 774607; +374 94 508804

RESEARCH ON ARMENIAN ARCHITECTURE ORGANIZATION RAA

www.raa.am; www.armenianarchitecture.am

Email: raayer@sci.am

Tel: +374 10 521525

TRANSCENDUNIVERSE

www.transcenduniverse.com

NAREGATSI ART INSTITUTE

www.naregatsi.net

Email: nareg@naregatsi.org

Tel: +374 10 580508

THANKS TO

GAYANE DOMBAEVA, ARMINE ALOYAN,
ANAHIT ALOYAN, TRDAT KARAPETYAN,
ARSHAK KHAZARYAN, AIDIN DAVOUDI,
SAMVEL KARAPETYAN, NAREG HARTOUNYAN,
ARAYIK MKRTCHYAN, ASHOT HAKOBYAN,
TATEV SARGISYAN.

ԱՆԻ

961-1045

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՒՆԱԼԷ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ANI

961-1045

THE CAPITAL OF ARMENIA

ENCYCLOPEDIA

1. Բնության Պատմություն
2. Պաշտպանական Կառույցներ
3. Պաշտպանական Հուշարձաններ
4. Վիճարկող Հուշարձաններ
5. Աշխարհիկ Հուշարձաններ

1. History of the City
2. Defensive Installations
3. Religious Monuments
4. Cut-in-Rock Monuments
5. Secular Monuments

NAREGATSI ART INSTITUTE